

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

CIX. An liceat quasdam leges non sine ratione in republ. latas fancitasq,
interdum abrogare?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

vè: sed non cuivis, sed his quorum interest, id est, qui in officio sunt (ut sunt *δημογρονται* & Oeconomi *οικονομοι* θεῶ) etsi vel vera dicendo parum aut nihil proficiatur (eventus enim Deo committendus : Eventum committe Deo, & fac consona recto) sed exasperentur magis homines. Ad summam: Norma dicendi non debent esse affectus sensusque hominum, sed veritas, honestas & necessitas. Non est oratio attemperanda auditorum affectibus.

PROBLEMA CIX.

An liceat quasdam leges non sine ratione in Republicas sancitasq; interdum abrogare?

Affirmatur.

DICITUR, ejusdem esse abrogare legem qui cōdidit. Et pro certo habetur, licere quasdam leges civitatis abrogare interdum, præsertim si Reipublicæ aut præsentis status ejus incommodare videntur. Dicas fortasse, huic sententiæ non subscribo, motus his rationibus: 1. Sancta nemo debet violare. Leges sunt sanctæ, quæ sententiæ juris est: non igitur sunt violandæ, & ex consequenti non sunt tollendæ. 2. Periculosa mutationes in Republica sunt vitandæ. Legum abrogatio parit mutationem periculosa in Republica: Ergo est vitanda. 3. Etiam

Object.

iam mala bene posita non sunt movenda, ut à Græcis dicitur. Ergo neque leges incommodas λένει seu abrogare licet. 4. Quod consuetudine fit plurimorum consentientium, jure approbatur. Sed pleræque nationes & politiz omnes utuntur quibusdam legibus & moribus receptis, veterumque institutis, quorum manifesta est incommoditas, penè dixissem absurditas. Ergo incommodi etiam ac vix tolerabiles mores seu leges servandæ sunt. 5. Legum correctio est evitanda, C. de appellat. l. precipuas. Ergo multò minus suadenda est earum abrogatio. Hæc ergo sunt argumenta in partem negantem. Sed solutiones eorum tenendæ sunt. De primo: Respondeo ad majorem, quæ sententiam juris continet, sumptam ex C. de legibus, l. leges sacratissimæ. Leges sunt sanctæ, scilicet in vero ac ad felicitatem comparato usu. Est autem legum verus usus, ut Reipublicæ salutem confervent. Lex salus populi esto: Cicero. De secundo: Respondeo ad minorem. Legum abrogatio est periculosa, si scilicet leges istæ Reipublicæ sint utiles, non perniciosæ. Addo etiam, cautè abrogandos esse malos mores, quos temporis diuturnitas confirmavit, quique hominum animis penitus infederunt. Detestio; Respondeo

deo ad antecedens, quod continet consilium, monens, non temerè esse aliquid mutandum, sed presentia etiam cum aliqua molestia & incommodo ferenda esse. Verùm ubi evidens utilitas mutationis elucet, mutatio instituenda est. De quarto: Resp. ad majorem. Quod consuetudine sit honesta, & legibus approbata, approbandum est. Major igitur non nisi determinatè vera est. De quinto: Respondeo ad antecedens: Legum correctio est vitanda, scilicet temeraria, nulla necessitate probabili suscepta: præterea sententia antecedentis de correctione legum communium seu Imperialium principaliter intelligenda est.

PROBLEMA CX.

An honestum sit facere velle hosti, quæ ipse data occasione adversus nos faceret?

Affirmatur.

TURPE est ea non facere velle hosti, quæ ipse data occasione contra nos faceret. Hæc sententia est Demosthenica in Olynth. Verùm impia hæc fortasse cuiquam videatur, qui objecerit sic: Nulla sententia pugnans cum Christiana religione, est recipienda. Hæc sententia talis est: Ergo non est recipienda. Assumptio probatur. Christiana religio jubet diligere inimicos, & persecutores.

Ita